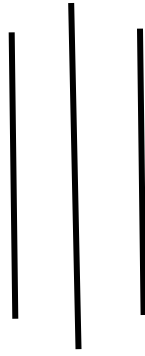

गुलरिया नगरपालिका बर्दियाको चौधौ नगरसभामा

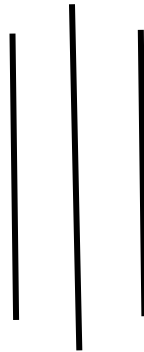
नगर उप-प्रमुख श्री सावित्रा गौतमज्यूले

प्रस्तुत गर्नु भएको

आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को

बजेट वक्तव्य

गुलरिया नगरपालिका

बर्दिया

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

२०८२ असार १० मंगलबार

गुलरिया नगरपालिकाको चौधौँ नगर सभाका आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, सभाका सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरु, सम्पूर्ण कर्मचारी ज्यूहरु, पत्रकार ज्यूहरु तथा उपस्थित सम्पूर्ण मानुभावहरु,

१. आज म यस नगरसभामा नेपालको संविधानको धारा २३० तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम नगर उप प्रमुखको हैसियतले आगामी आ.व २०८१/०८२ को आय व्याय विवरण (बजेट) प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएकी छु ।
२. सर्वप्रथम यस गौरवान्वित अवसरमा म राष्ट्रहित, लोकतन्त्र र अग्रगामी परिवर्तनका लागी नेपाली जनताले पटक पटक गर्दै आएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, सशस्त्र संघर्ष, त्याग र बलिदानको गौरवपूर्ण इतिहासलाई स्मरण गर्न चाहान्छु । साथै उक्त कार्यमा जीवन आहुति दिनु हुने ज्ञात अज्ञात शहीदहरुप्रति श्रद्धासुमन अर्पण गर्दै सम्पूर्ण सहिदका परिवार, बेपत्ता नागरिक तथा घाइते योद्धाहरुप्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
३. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, सोह्रौँ योजना, दिगो विकासका लक्ष्यहरु, नेपाल सरकार तथा लुम्बिनी प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम र बजेट, गुलरिया नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, नगरसभाका सदस्यहरुबाट प्राप्त सुझावलाई मार्ग निर्देशनको रुपमा लिनुका साथै गुलरियावासी नागरिक, राजनीतिक दल, नागरिक समाज, नीजि क्षेत्र लगायत सरोकारवालाबाट प्राप्त सुझावलाई आधार बनाएको छु ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू,

अब म चालु आ.व २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्थाबारे जानकारी गराउन चाहान्छु ।

४. चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा चालु तथा पुँजीगत खर्च गरी कुल १ अरब ३ करोड बजेट विनियोजन भएको थियो । त्यसैगरी आन्तरिक राजस्व तर्फ रु ३ करोड ६३ लाख प्रक्षेपण गरिएकोमा चालु आ.व को जेष्ठ मसान्त सम्म रु ३ करोड २३ लाख अर्थात लक्ष्यको ८९ प्रतिशत संकलन भएको छ ।
५. यद्यपि संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँडको रकम करिव ७८ प्रतिशत र समानीकरण रकम ९२ प्रतिशत मात्र प्राप्त भएको अवस्था छ । यसबाट चालु आर्थिक वर्षमा काम सम्पन्न भएका योजनाहरुको भुक्तनी दिन नसकि आगामी आ.व को लागी कम्तिमा करिव २ करोड रकम दायित्व थपिने हो कि भन्ने सम्भवाना रहेको तपाईंहरु सामु राख्न चाहान्छु ।
६. पछिल्ला आ.व हरुमा यस पालिकाको खर्च प्रगति राम्रै भएको अवस्था छ । चालु आ.व को आषाढ ९ गते सम्म कुल विनियोजित बजेटको ७६ % खर्च भएको छ । सोही अवधिमा गत आ.व मा पनि ७७ % खर्च भएको थियो ।
७. “सुरक्षित शहर, नागरिकको रहर” भन्ने नाराका साथ विगत आ.व देखी नै सुरु गरिएको शहरका मुख्य चोकहरुमा सि.सि.टि.भी क्यामेरा जडान कार्यमा थप टेवा पुर्‍याउन चालु आ.व मा करिव १० लाख रुपैयाको लगानीमा भादा पुल नजिक गुलरिया नगरभित्र

प्रवेश गर्ने तथा वाहिरिने सवारी साधनको प्रविधिको माध्यमबाट निगरानी गर्न २ थान ANPR क्यामेरा अर्थात स्वचालित रूपमा सवारी साधनको नम्बर प्लेट हेर्ने क्यामेरा जडान गरिएको छ । यस बाट सवारी दुर्घटना गराई फरार हुने सवारी साधनको स्थिति पत्ता लगाउन सहज हुने हामिले विश्वास लिएका छौं ।

८. चालु आ.व मा वडा नं. ८ को वडा कार्यालय निर्माण सँगै वडा नं. १, २, ३, ४, ६, ७, ८, ९, ११, र १२ गरी १० वटा वडा कार्यालयहरु आफ्नै भवनमाबाट सञ्चालनमा आएका छन ।
९. पुर्वाधार विकास तर्फ यस वर्षको बजेटको पुर्ण कार्यान्वयनसँगै नगरतर्फ करिव १७ किमि ग्राभेल रोड निर्माण, १३ किमि ग्राभेल सडक मर्मत तथा साढे ५ किमि कालोपत्रे सडक निर्माण सम्पन्न भएको हुनेछ ।
१०. स्थानीय स्रोत साधन, कच्चा पदार्थ, प्रविधि र सीपको परिचालन गरि लघु, घरेलु तथा साना उद्योगमा लगानी वृद्धि गरी रोजगारी सृजना मार्फत अर्थतन्त्रमा टेवा पुर्‍याउन नेपाल सरकारको एक पालिका एक औद्योगिक ग्राम कार्यक्रम अन्तर्गत गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ८ कुडियापरी १२ विगाहा क्षेत्रमा औद्योगिक ग्रामको आधारभुत पुर्वाधार अन्तर्गत चारैतिर पर्खाल निर्माण कार्य सम्पन्न भई चालु आ.वमा प्रशासनिक भवन निर्माण भईरहेको अवस्था छ ।
११. सामुदायिक विद्यालयमा अस्थायी करार शिक्षक नियुक्ति गर्दा नियुक्ति प्रक्रिया पुरा गर्न लामो समय लाग्ने जसले गर्दा विद्यालय पठनपाठनमा असर पर्ने विषयलाई मध्यनजर गर्दै शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी, बालविकास सहजकर्ता तथा नगर स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापनलाई छिटो छरितो, पारदर्शी, विश्वसनीय, वैधानिक, मर्यादित बनाउन “गुलरिया नगरपालिका शिक्षक तथा कर्मचारी बैंक व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२ ” तर्जुमा गरी यसै आ.वमा उक्त कार्य सम्पन्न गर्ने प्रक्रियामा रहेका छौं ।
१२. सहकारी संस्थाहरुको नियमित अनुगमन तथा पदाधिकारी, व्यवस्थापक, कर्मचारीहरुलाई क्षमता विकास तालिम, कोपोमिस तालिम चालु आ.व मा पनि प्रदान गरिएको छ ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू

अव म आर्थिक वर्ष २०८१/८३ को बजेटका प्राथमिकताहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

१३. आर्थिक वर्ष २०८१/८३ को बजेटका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु देहाय वमोजिम निर्धारण गरिएका छन् :
- क) कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धि,
- ख) गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा,
- ग) गुणस्तरीय शिक्षा,
- घ) बहुउपयोगी, नगरिकमैत्री पुर्वाधारको विकास,
- ङ) विकास निर्माणमा जनसहभागिता तथा स्वामित्व अभिवृद्धि,
- च) स्थानीय रोजगारी सृजना आदि

आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू,

अव म आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को व्याय अनुमान पेश गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

१४. आगामी आर्थिक वर्षको लागी समपुरक अनुदान तर्फ संघीय सरकारवाट गत आ.व मै ठेक्का आव्हान भई कार्यान्वयनमा रहेको वडा नं. १ तिकुनिया चोक हुँदै मधुवनको सिमाना जाने सडक कालोपत्रे निर्माण कार्यका लागी रु १ करोड ३६ लाख र बहुवर्षिय योजनाका रुपमा वडा नं. ३ को वडा कार्यालयदेखी तेजिपुर गाउँ, सञ्जय यादवको मिल हुँदै बनकट गाउँ जाने सडक कालोपत्रे निर्माणका लागी ५२ लाख वरावरको रकम प्रतिवद्धता प्राप्त भएको छ ।
१५. समपुरक अनुदान तर्फ नै लुम्बिनी प्रदेश सरकारवाट वडा नं. ४ बानिया टोल दुर्गा मन्दिर देखी उत्तर तर्फ सर्जु खोलामा कजवे निर्माण, वडा नं. ५ को तेजेन्द्र सिग्देलको घरदेखी उत्तर तथा पश्चिम रमेश पौडेलको घर हुँदै सोहेलवा सडक निस्कने सडक कालोपत्रे निर्माण, वडा नं. १२ दुधा सामुदायिक वनवाट भैसाही जाने सडक कालोपत्रे निर्माण , वडा नं. ५ रिंगरोडवाट थारु संग्रहालय हुँदै नदि सम्म पानी निकास नाली निर्माण कार्यका लागी एकमुष्ट रु १ करोड २० लाख वरावरको रकम प्रतिवद्धता प्राप्त भएको छ । उक्त रकममा ५० प्रतिशत रकम थप गरी चालु आ.व नै ठेक्का आव्हान गरिनेछ । जसका लागी आवश्यक रकम विनियोजन गरेकी छु ।
१६. विशेष अनुदान तर्फ संघीय सरकारवाट वडा नं. ५ प्रयागपुर थारु संग्रहालय नजिक बबई नदीमा सईड ड्याम निर्माण कार्यका लागी रु ८५ लाख तथा प्रदेश सरकारवाट खाद्यान्न उत्पादन अभिवृद्धिको लागी भूमिगत सिंचाइ प्रवर्धन योजना अन्तर्गत रु १८ लाख वरावरको रकम प्रतिवद्धता प्राप्त भएको छ ।
१७. आगामी आ.व मा सशर्त अनुदान तर्फ संघीय सरकारवाट करिव रु ३८ करोड र प्रदेश सरकारवाट करिव रु १ करोड २५ लाख रकम वरावरको योजना तथा कार्यक्रम प्राप्त भएको छ । संघीय सरकारवाट संविधानको सहकारीतामुलक संघियताको मर्म तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको कानुनी व्यवस्थालाई मन्न गरी उक्त कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।

विषयगत शाखा

शिक्षा :

१८. बालबालिकाको निशुल्क तथा अनिवार्य शिक्षा प्राप्तिको हकलाई वास्तवमै व्यवहारमा उतार्न कक्षा १ देखी १२ सम्म विद्यालयले कुनैपनि नाममा शुल्क लिन नपाउने व्यवस्था कार्यान्वयनलाई अभि प्रभावकारी बनाईनेछ ।
१९. गत शैक्षिक सत्रवाट लागु गरिएको प्र.अ सँग कार्यसम्पादन करारलाई प्रभावकारी बनाई प्र.अ हरुलाई शैक्षिक वातावरण निर्माणको लागी उत्प्रेरित गर्न प्र.अ प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु ।

स्वास्थ्य :

२०. सुविधासम्पन्न स्वास्थ्य भवन, योग्य, सक्षम र विशेषज्ञ स्वास्थ्यकर्मी, प्रयोगशाला सेवा, सुलभ तथा निशुल्क औषधीको उपलब्धता जस्ता दोस्रो पुस्ताका स्वास्थ्य आवश्यकताहरु परिपुर्तिका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न जोड दिईनेछ । समग्र स्वास्थ्य क्षेत्र व्यवस्थापनको लागी रु १ करोड ४८ लाख बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

कृषि तथा पशुपंक्षी

२१. कृषि तथा पशु प्राविधिकहरु किसानले खोजेको बखत उपलब्ध हुने व्यवस्था थप प्रभावकारी बनाउने छ । कृषि अनुदानलाई उत्पादनमा आधारित, लागत सहभागितामा आधारित बनाउन आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरी अगाडी वढाईनेछ । कृषि तथा पशुपंक्षी क्षेत्रको विकासका लागी ७४ लाख बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

महिला बालबालिका

२२. महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्रमा विविध कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न तथा महिला सेवा केन्द्र सञ्चालन गर्न रु ३३ लाख बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

सहकारी

२३. सहकारी सदस्यहरुलाई सहकारीका सिद्धान्त अनुसार मात्र आफ्ना कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न क्षमता विकास तालिमहरु उपलब्ध गराई नगरपालिकावाट प्रयाप्त अनुगमनको व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै कोपोमिस प्रणाली सञ्चालनलाई अनिवार्य गर्न नगरपालिकावाट प्रदान गरिने अनुदान, तालिम, मल वितरण जस्ता कार्यक्रम सँग आवद्धता कायम गरिनेछ ।

वडा तथा नगर

२४. आम गुलरियावासीका दैनन्दिनका समस्या समाधान, आवश्यकता परिपुर्ति, इच्छा चाहानाहरुको सम्बोधन गरी संविधानले परिकल्पना गरेको भुईँतहका जनताको वास्तविक शासन सुनिश्चित गर्न प्रति वडा ६० लाखका दरले कुल ७ करोड २० लाख बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

२५. जिल्ला समन्वय समितिमा रहेको मौज्दात कोष र नगरपालिकाको सहलगानीमा आगामी आ.व मा नै वडा नं. ५ र १० को वडा कार्यलय भवन निर्माण गरिनेछ । यसका लागी रु ४० लाख रकम विनियोजन गरेकी छु ।

२६. “सडक पुर्वाधार, विकासको आधार” भन्ने मुल नाराका साथ स्थानीय सरकारको गठनदेखी नै सडक निर्माण कार्यलाई अगाडी वढाएकोमा उक्त नाराको औचित्व अभैपनि समाप्त भई नसकेकोले आगामी आ.व मा पनि नयाँ सडकको टूयाक खोल्ने, सडक ग्राभेल, सडक कालोपत्रे तथा पक्की नाली निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिएकीछु ।

२७. न्यायिक समितिको कामकारवाहीलाई अभि व्यवस्थित बनाई भुई तहका नागरिकको न्यायमा सहज पहुँच स्थापन गराउन नगरपालिकाद्वारा तालिम प्राप्त मेलमिलापकर्तालाई सुचीकृत गरी आगामी आ.व देखी प्रत्येक वडा कार्यालयलाई मेलमिलाप केन्द्रका रुपमा समेत स्थापित गरिनेछ । न्यायिक समिति सञ्चालन गर्न रु ३० लाख बजेट विनियोजन गरेकीछु ।

शासकीय सुधार तथा सुशासन

२८. प्रदेश सुशासन केन्द्रसँगको समन्वय तथा साभेदारीमा गुलरिया नगरपालिकाको नयाँ आवधिक योजना निर्माण, भिलेज प्रोफाईल अपडेट कार्यलाई अगाडी वढाईनेछ ।
२९. सुरक्षित नागरिक आवास, जनता आवास जस्ता कार्यक्रमवाट निर्माण गरिने आवासमा वास्तविक गरिव, दलित, विपन्न, असहाय नागरिकको पहुँच स्थापना गर्न आगामी आ.व मा एकिकृत तथ्यांक संकलन गरिनेछ ।
३०. निजी क्षेत्रको नियन्त्रणमा रहेको अनलाईन राजस्व प्रणालीलाई सरकारी स्वामित्वको सुत्र प्रणालीमा पुर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३१. गुलरिया नगरपालिकामा लामो समयदेखी करार, ज्यालादारी तथा स्वयंम सेवक शिक्षकमा कार्यरत जनशक्तिलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गरि कोषले प्रदान गर्ने औषधी उपचार सुविधा, दुर्घटना असक्तता वृत्ति, आश्रित परिवार सुरक्षा योजना, आजिवन मासिक निवृत्तिभरण जस्ता सुविधावाट लाभ पाउने अवस्था सृजना गरिनेछ । यसका लागी आवश्यक रकम विनियोजन गरेकी छु ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू,

३२. बजेटमा उल्लेखित उद्देश्य पुरा गर्न तोकिएका प्राथमिकता र सिद्धान्तमा आधारित रही आगामी आर्थिक वर्षका नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न रु १ अरब ५ करोड बजेट विनियोजन गरेकी छु ।
३३. आगामी आर्थिक वर्षमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमका लागी खर्च व्यहोर्ने स्रोत मध्ये आन्तरिक राजस्वबाट रु ३ करोड ३३ लाख, राजस्व बाँडफाँडबाट रु १६ करोड ५५ लाख, वित्तिय समानीकरण अनुदानबाट रु १८ करोड २८ लाख, सशर्त अनुदानबाट रु ४० करोड , समपुरक अनुदानबाट रु ३ करोड ८ लाख, विशेष अनुदानबाट रु १ करोड ३ लाख, सडक बोर्ड अनुदानबाट ६० लाख, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट खर्च हुने सामाजिक सुरक्षा भत्ता २३ करोड अनुमान गरेकी छु ।
३४. माथि अनुमान गरिएको आन्तरिक राजस्व प्राप्तिको लागी करका दरहरु यथावत राखी दायरा विस्तार गर्ने राजस्व नीति अवलम्बन गरिनेछ । जसका लागी करदाता शिक्षा कार्यक्रम, सुचना प्रविधिमैत्री कर प्रशासनमा जोड दिईनेछ ।
३५. गुलरिया नगरपालिकाद्वारा निर्माणाधीन औद्योगिक ग्राममा स्थापना हुन आउने साना तथा मझौला उद्योग व्यावसायहरुलाई निश्चित समय सम्मको लागी कर छुट दिईने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३६. प्रस्तुत बजेट तर्जुमा गर्दा मार्गदर्शन गर्नुहुने आदरणीय नगर प्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, नगर सभाका सदस्यहरु, कार्यालयका शाखा प्रमुखहरु प्रति हार्दिक आभार

प्रकट गर्दछु । साथै बजेट तर्जुमा कार्यमा उपयोगी सल्लाह सुझाव र सहयोग गर्नुहुने आम मतदाता, राजनीतिक दल, निजि क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चार जगत, राष्ट्रसेवक लगायत सम्पूर्ण गुलरियावासी आमा बुवा, दाजुभाई, दिदिबहिनीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

कार्यक्रम र योजना सहितको विस्तृत विवरण यस पछिको सत्रमा प्रस्तुत गरिनेछ ।

धन्यवाद!

अनुसूची १

आ.व २०८२।२०८३ को स्रोत तथा आय अनुमान

क्र. सं.	आय शिर्षक	२०८०।२०८१ को अनुमान	२०८१।२०८२ को अनुमान	२०८२।२०८३ को अनुमान	कै.
१	आन्तरिक आम्दानी	३६,२००,०००	३२,९००,०००	३३,३००,०००	
२	राजस्व बाँडफाँड संघ (भ्याट र अन्तःशुल्क	१३५,१२३,०००	१४३,८००,०००	१३२,५७२,७१३	
३	राजस्व बाँडफाँड प्रदेश (सवारी साधन कर)	११,१३०,६२२	९,९३९,०००	१४,९६०,०००	
४	राजस्व बाँडफाँड स्थानीय				
	क. घरजग्गा रजिष्ट्रेशन	१५,०००,०००	१५,०००,०००	१५,०००,०००	
	ख. दहत्तर वहत्तर शुल्क		३,०००,०००	३,०००,०००	
५	समानिकरण संघ	१६८,५००,०००	१७२,४००,०००	१७०,९००,०००	
६	समानिकरण प्रदेश	१२,८३९,०००	१२,२५५,०००	११,९८३,०००	
	जम्मा १	३७८,७९२,६२२	३८९,२९४,०००	३८१,७१५,७१३	
१	ससर्त अनुदान संघ	३१४,०००,०००	३४७,१८२,०००	३८२,२००,०००	
२	ससर्त अनुदान प्रदेश	११,०००,०००	१०,९६२,०००	१२,४९९,०००	
३	विशेष अनुदान संघ	१५,०००,०००	(	८,५००,०००	
४	विशेष अनुदान प्रदेश	७,०००,०००	(	१,८००,०००	
५	समपुरक अनुदान संघ	८,०००,०००	१३,५००,०००	१८,८००,०००	
६	समपुरक अनुदान प्रदेश	२०,०००,०००	१०,५००,०००	१२,०००,०००	
७	सडक बोर्ड	६,०००,०००	६,०००,०००	६,०००,०००	
८	सामाजिक सुरक्षा	१९०,०००,०००	२३०,०००,०००	२३०,०००,०००	
	जम्मा २	५७१,०००,०००।००	६१८,१४४,०००।००	६७१,७९९,०००।००	
	कूल जम्मा १ र २	९४९,७९२,६२२	१,००७,४३८,०००	१,०५३,५१४,७१३	

अनुसूची २

आ.व २०८२।२०८३ व्याय अनुमान

क	नियमित प्रशासनिक खर्च	
१	नियमित कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक बजेट नगर	११६,४००,०००।००
२	वडा प्रशासनिक	१२,२२०,०००।००
	जम्मा	१२८,६२०,०००।००
ख	अन्य नियमित तथा अनिवार्य खर्च	
१	विपद कोष सञ्चालन	१,०००,०००।००
२	मर्मत कोष सञ्चालन	५००,०००।००
३	न्यायिक समिति सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	३,०००,०००।००
४	लक्षित वर्ग कार्यक्रम सञ्चालन	१,८००,०००।००
५	सेवा केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	१,०००,०००।००
६	सडक वत्ती जडान तथा मर्मत	५००,०००।००
७	सौर्य उर्जा सडक वत्ती मर्मत सम्भार	१,०००,०००।००
८	औषधी तथा स्वास्थ्य सामाग्री खरिद	२,०००,०००।००
९	राष्ट्रपति रनिडशिल्ड लगायत विभिन्न खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन	२,५००,०००।००
१०	विभिन्न दिवस सभा समारोह	४५०,०००।००
११	विद्यालय पानी विजुली अनुदान सहायता	१,२००,०००।००
१२	हाइमाष्ट लाईट विजुली महसुल	८००,०००।००
१३	विभिन्न रोगहरूको उपचार सहायता	९००,०००।००
१४	गौशाला सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	२,०००,०००।००
१५	सुकुम्वासी आयोग सम्वन्धि कार्यसञ्चालन तथा व्यवस्थापन	२,०००,०००।००
	जम्मा	२०,६५०,०००।००
ग	विषयगत शाखा	
१	स्वास्थ्य	१४,८००,०००।००
२	शिक्षा	३०,०००,०००।००
३	कृषि	५,४००,०००।००
४	पशु	२,०००,०००।००
५	महिला शाखा	१,८००,०००।००

६	सहकारी	९००,०००।००
७	आर्युवेद	४५०,०००।००
	जम्मा	५५,३५०,०००।००
घ	समपुरक कोष	६०,०००,०००।००
	बांकी	११७,०९५,७१३।००
ङ	वडास्तरीय योजना प्रति वडा ६० लाखका दरले १२ वडैको जम्मा	७२,०००,०००।००
च	नगरस्तरीय योजना	४५,०९५,७१३।००
छ	सशर्त कार्यक्रम	३९४,६९९,०००।००
ज	समपुरक कार्यक्रम	३०,८००,०००।००
झ	विशेष अनुदान	१०,३००,०००।००
ञ	सामाजिक सुरक्षा	२३०,०००,०००।००
ट	अन्य	६,०००,०००।००
	कुल जम्मा व्याय	१,०५३,५१४,७१३।००